

## Küldetéstudat – százhatvanöt esztendeje

*Tóth László dicső múltjáról, s biztató, új utakat mutató jövőről*

**A nyolcvanadik születésnapon az Aranykönyvükbe író Kodály Zoltán további nyolcvan esztendőt kívánt. Szerencsére még több lett belőle, hiszen novemberben már a 165. évfordulóját ünnepelheti a Budapesti Filharmóniai Társaság, az együttes, amely első hangversenyét 1853. november 20-án adta a Magyar Nemzeti Múzeum Dísztermében. A jubileum előtt a Zeneakadémián adott, ünnepi esttel tisztelegnek. A rendhagyó hangversenyről, az együttes életében egy esztendeje kezdődött új korszakról, az új arculatról, s új tagokról Tóth László elnökkel beszélgettünk, aki elmesélte azt is, milyen koncerteket terveznek a következő szezonban, s hogy bíznak abban, lesz még kétszáz éves jubileum is...**

■ *Tavaly novemberben új korszak kezdődött a BFT életében, hiszen teljesen önállóvá váltak.*

– Hosszú évek óta egyértelmű volt, hogy az Operaház és a BFT egyre nehezebben találja a közös pontot. Az idők során egyre nőtt a távolság... Talán több téves döntés is vezetett oda, hogy tavaly novemberben néhány hét leforgása alatt el kellett hagynunk a Jókai utcát, ahol a zenekari próbaterem található, és ahol az irodánk, kottatárunk volt. Igyekeztünk erényt kovácsolni ebből a nem könnyű helyzetből, így például szorosabb együttműködést alakítottunk ki a Zenetudományi Intézettel. Ők szisztematikusan feldolgozzák a korabeli leveleinket, kortörténeti dokumentumainkat, segítenek abban, hogy ezek időtállóvá váljanak, emellett jegyzéket készítenek, s kutathatóvá teszik a múltunkat. A kottatárunk is biztonságos helyre került. Lett saját jegyértékesítési rendszerünk, találtunk irodát, s elkezdtünk úgy működni, mint egy rendes kulturális egyesület. Ebben a nehéz helyzetben a szakma támogatása rengeteget jelentett számunkra, nagyon sok helyről kaptunk segítséget, más zenekaroktól, de zenészekről, s még magánemberektől is. Úgy vélem, a hazai zenei élet tisztában van azzal, hogy a Filharmóniai Társaság mennyire meghatározó volt a múltban, s a mai, igazán gazdag szimfonikus zenekari kultúra mennyiben köszönhető a BFT-nak. Azt éreztük, úgy bánnak velünk, akár egy dédpapával, akivel kedvesen törődnek, és nem rakják ki az udvarra...

■ *Akkor hogyan tovább?*

– Most főként projekteknél gondolkodunk. A kialakult helyzet ellenére is megmaradt a kilencvenfős tagságunk.. Elsősorban kamarazenei produkciókat tűzünk műsorra. Fontosnak tartjuk, hogy tagjaink megvalósíthassák az álmaikat, ezért azt kértük a muzsikusainktól, találják ki, milyen műveket szeretnének előadni, kikkel zenélnének szívesen, s mi menedzsmentként megadjuk a háttérrel a marketingtől a jegyeladásig, minden részleteiben. Úgy látjuk, ez tetszik a tagjainknak. Az idei szezonban már 25 kamarazenei hangversenyre készülünk..

■ *Másfél évvel ezelőtt, megválasztását követően beszélgettünk, akkor 40 millió forintos állami támogatásról is szót ejthettünk. Megmaradt továbbra is ez a büdzsé?*

– Nem, az zenekari támogatás volt, idén már nem kerültünk bele ebbe a körbe. De sokat pályáztunk, és szinte mindenhol nyertünk. Még sosem sikerült korábban ennyi támogatást szereznünk. Természetesen a kamarazenei produkciók mellett lényeges az is, hogy nagyzenekari estet is adjunk, ilyen a jubileumi hangversenyünk november 26-án, a Zeneakadémián. Mesterhármassal készülünk, hiszen a szólista Várdai István lesz, s az estet két kiváló dirigens irányítja. Az elmúlt évtizedek meghatározó alakja Medveczky Ádám, aki a magyar műsorát vezényli az estnek, mellette pedig az ifjú, de már nemzetközi hírnévre szert tett Madaras Gergely lép pódiumra. Így múltidézésről és jövőbe tekintésről is szól ez az est.

■ *Megszületett az új arculat is, s az ezzel díszített szóróanyagokon, valamint a honlapon martonvásári koncerteket talállok...*

– És még sok minden mást is! Az alapbázisunk az Óbudai Társaskör, ahol évente nyolc-tíz hangversenyt adunk, s egyre többször lépünk fel a Zenetudományi Intézet Dísztermében is. Korábban említettem, hogy projekteknél gondolkodunk. Ez azt jelenti, hogy keressük azokat az együttműködési lehetőségeket, ahol tudunk segíteni a magyar kultúrának. Nyáron például a Szokolay Alapítvány zeneszerző pályázatát hirdetett gyerekek számára, s a mi zenészeink játszották fel videóra a legjobb tíz művet. Így a fiatalok fantasztikus kamaraművei méltó módon lettek megörökítve, és az internetes szavazás során több, mint 6000-en nézték meg ezeket a felvételeket. Nagyon jó kompozíciók születtek, örülünk, hogy ebben részt vehettünk, ilyen kezdeményezéseket keressük.

A másik projektünk Martonvásáron indult októberben. Hamarosan nyitja kapuit az Agroverzsum Tudományos Élményközpont, ahol az agrártudományok mellett ismét fontos szerepet kap majd a zene. A Brunsvik-kastélyban minden hónapban egy tematikus hétvégén jele-



nünk meg a kamarazenei sorozatunkkal, amelyet szeretnénk jövőre kiterjeszteni. Emellett egy ifjúsági programot is útnak kívánunk indítani, ennek keretében gimnáziumokban muzsikálunk majd. Ezek lehetnek a Filharmóniai Társaság számára a kitörési pontok.

A BFT alapfilozófiáját folyamatosan kerestük az utóbbi években. Azt gondolom, azért maradt fent ennyi ideig ez a kezdeményezés, mert az együttes küldetéstudattal indult az útjára. Ha ezt megőrizzük, akkor van jövőnk. A korábbi elnök-karnagyok mindig megkeresték, mi az, amire az adott korszakban igény van. Mi is mindig azon gondolkodtunk az elmúlt időszakban, hogy ha ma élne Erkel Ferenc, mit csinálna. Így keressük azokat a kapukat, amelyek jövőt nyitnak a számunkra.

**■ Százharminc évig az Operaház volt az otthonuk. Hogyan fogadták a zenészek a mostani helyzetet?**

– Volt némi elkeseredés, de azt érzem, hogy mindenki nagyon elszánt. Egy ilyen egyesületet csak egyszer lehet megszüntetni, és ennek még nincs itt az ideje. Nagy örömünkre pedig többen is jelentkeztek, hogy szeretnének a Budapesti Filharmóniai Társasághoz csatlakozni, így most is lettek új tagjaink. Jelenleg a kamarazenéé a főszerep, de az a tervünk, hogy minden évben legalább egy nagyzenekari koncertet is adunk.

**■ Gondolom, most nem időszerű, hogy új elnök-karnagyot válasszanak?**

– Így van, ez most semmiképpen sem aktuális kérdés. De azt kell mondjam, azért az eltelt 165 évben akadtak már korábban is hullámvölgyek, volt olyan időszak, amikor egyetlen koncertet sem tartottunk. Viszont sosem adták fel elődeink. Keresni kell az utakat, amelyek az átmeneti helyzetben is megoldást jelentenek. Eközben persze arról se feledkezzünk el, hogy a világ is megváltozott, amit minden zenekar, kulturális szereplő érez, így mindenkinek új kihívásokkal kell szembenéz-

nie. A mai generációnak is más a viszonya a kultúrával, s ebben a helyzetben kell megtalálnunk a kapaszkodókat.

**■ Korábban több CD-t is kiadott a zenekar, tervezik ennek folytatását?**

– Ez most elmarad. Viszont a jubileumi koncertet élőben, a Facebookon közvetítjük, rögzítjük, így később lehetőség lesz majd arra, hogy akár lemezként kiadjuk. A tavalyi teltházás koncertünket is adtuk élőben a Facebookon és közel 1700-an néztek bele az adásba. Most nem nagyzenekarként akarunk jelen lenni, hanem azt tartjuk a legfontosabbnak, hogy izgalmas, újszerű együttműködésekben vegyünk részt, hogy a BFT jelen legyen a hazai kulturális életben, és hogy megmutassuk, egy 165 éves társulat is képes a fiatalos gondolkodásra, a megújulásra, képes alkalmazkodni az adott korhoz. Hogy megmaradjon a mag, amiből újra kisarjadhat egy több száz éves tölgy.

**■ Amikor elnöknek választották, számos terve volt. Ebben a nem könnyű helyzetben ezekből mit sikerült megvalósítania?**

– A Facebook követőink száma többszörösére nőtt. Mindig érdemes nézni minket, mert kis videókat készítettünk, beszélgetünk zeneszerzőkkel, a művészeinkkel. Tetszést aratott az új arculatunk, s a honlapunk is egyre látogatottabb. Ketten visszük az ügyeket, az elnöki teendőket én látom el, s mellettem még Tamás Dóra menedzser vesz részt a mindennapi munkában. Már másfél évvel ezelőtt is nagyon hittem a függetlenedésben. Sokszor hangoztattam, hogy a saját lábunkra kell állni. Mindent, amit másfél éve terveztünk, megvalósítottunk, csak közben elvesztettük az anyaintézményünket, ezért egy újfajta építkezést kellett folytatnunk.

**■ Melyek a következő időszakra szóló elképzelések?**

– Fenn kell tartanunk a nevet, s el kell érniünk, hogy a BFT a szakmán kívül is minél ismertebbé váljon, hogy megkerülhetetlen résztvevője legyen a zenei életnek. Azt, ami 165 évvel ezelőtt elindult, mi filharmóniai mozgalomnak nevezzük, hisz jogilag csak 1867-ben alakult meg a Társaság. Az akkori induláshoz Erkel Ferenc mellett kellett elszánt, kiváló muzsikusok is, gondoljunk csak a két fuvolistára, Doppler Ferencre, és Károlyra, vagy Hubay Jenő édesapjára Hubert Károlyra, vagy Ridley-Kohne Dávidra. A múltunkat meghatározó karmesterek mellett sokszor elfelejtkezünk a zenekari muzsikusokról. Mi ezeket a kiváló zenekari művészeket szeretnénk reflektorfénybe állítani ebben az ünnepi évadban, olyan személyiségeket, történeteket keresünk, amelyeknek érdemes emléket állítani. Ezért minden koncerten lesz narráció, mindig beszélünk a művekről, beavatjuk a nézőket a kullisszatitkokba. Szélesítjük a kereteket, s igyekszünk egy régi nevet újraéleszteni. Csodálatos volna, ha a BFT időtlen történetté válna. Bízunk benne, hogy egyszer lesz majd 200. születésnap is!

R. Zs.